

XXIII. medzinárodný geologický kongres nedokončený...

V prvej polovici augusta t. r. sa rozišli stovky zahraničných geológov po celej našej vlasti, keďže sa konali medzinárodné exkurzie po československých horstvách, geologických lokalitách a terénoch pri príležitosti XXIII. medzinárodného geologického kongresu s tohtoročným sídlom v Prahe.

Geologický kongres patrí k najstarším medzinárodným vedeckým orgánom. Prvé zasadnutie sa konalo pred 92 rokmi s účasťou 303 geológov z 22 krajín a tohto roku sa v Prahe zišlo vyše 3000 účastníkov z 82 krajín. Geologické kongresy sa poriadajú každý štvrtý rok. Predtýmto sa medzinárodný kongres konal v Indii, avšak doteraz Indovia tlačou nevydali materiály a výsledky rokovaní z XXIII. geologického kongresu.

O tohtoročný kongres sa uchádzali dva štáty — Kanada a ČSSR. Pred dvoma rokmi československí geológovia navrhli vláde, aby sa naša vlast uchádzala o tento kongres. Vláda návrh schválila a valné zhromaždenie kongresu rozhodlo, že XXIII. kongres bude u nás. Naša vláda ubezpečila všetky štáty, že geológovia z celého sveta bez akýchkoľvek ťažkostí môžu prísť na kongres, a to bez rozdielu z akého spoločenského systému prichádzajú.

Exkurzie XXIII. kongresu s odbornou náplňou boli zvláštnosťou a program praxského stretnutia bol doteraz najrozsiahlejší. Okrem nás podieľali sa na ňom aj NDR, NSR, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko a Rumunsko preto, že jednotlivé geologické formácie zasahujú na územia viacerých krajín. Prehliadky umožnili štúdiom základnej problematiky geologicky staršej časti Európy, najmä v oblasti Čiech a Moravy i mladého alpsko-karpatského horstva na území Slovenska. Odborné exkurzie mali trvať dva týždne, a to týždeň pred samotným kongresom a týždeň po ňom.

Družba s juhoslovanskými univerzitami?

Už dávnejšie trvajú priateľské styky juhoslovanských univerzitných činiteľov s predstaviteľmi bratislavskej univerzity. O nadviazanie pravidelných, intenzívnych kontaktov a o podpísanie družobných zmlúv s Univerzitou Komenského prejavili vážny záujem univerzity v Novom Sade, Lublane a v Záhrebe, ktoré predstavujú kultúrne strediská hlavných národnostných skupín Juhoslávie — Srbov, Slovincov a Chorvátov.

Rektor Univerzity Komenského profesor RNDr. Bohuslav CAMEL, DrSc., na svojej poslednej zahraničnej ceste v Juhoslávii rokovával s rektormi všetkých troch univerzít. V Novom Sade odovzdal návrh na dohodu a hlavné smery nášho záujmu. Tu treba zdôrazniť, že musíme pomôcť Slovákom žijúcim v Juhoslávii. Využijeme na to študijné pobyty, pozvania na exkurzie a kongresy, stáže, ktoré uskutočnime na bratislavskej pôde, prípadne v iných slovenských kultúrnych centrách. Ide najmä o profesorov petroveckého gymnázia, jedinej slovenskej strednej školy v Juhoslávii. Ku konkretizácii stykov prispel týždenný pobyt rektora univerzity v Novom Sade prof. dr. Dragoljuba DIMKOVIČA na Slovensku, ako aj obojstranná výmena niektorých dekanov fakúlt z oboch univerzít. Ako je známe, Slováci pôsobia aj na tamojšej univerzite, medzi ktorých patrí tiež známy slavista docent Ján KMET, ktorý študoval v Bratislave. O rozšírenie stykov s Filozofickou fakultou UK v Bratislave má veľký záujem najmä dekan novosadskej filozofickej fakulty profesor dr. Boško NOVAKOVIČ.

Počas pobytu v Juhoslávii profesor CAMEL sa zúčastnil na konferencii o ekonomike výuky a na konferencii o geologických problémoch Dinarid (juhoslovanské pohorie). Rektor UK využil túto príležitosť aj na rokovania s rektorom univerzity v Záhrebe profesorom dr. Jakovom SIROTKOVIČOM a rektorom univerzity v Lublane profesorom dr. Romanom MODICOM. Obe vedenia univerzít pripravujú dohody v intenciách obojstranného záujmu a možnosti.

Veríme, že priateľské styky medzi juhoslovanskými univerzitami a bratislavskou UK sa budú čoraz viac utužovať a prehľbovať, čím najvyššie kultúrne národné inštitúcie dokážu, že ich záujmy sú spoločné, podobne ako i v otázkach federalizácie, národného hospodárstva, spoločenského zriadenia, ako aj v stránickej a ideologickej práci!

-jm-

Zasadnutie XXIII. medzinárodného geologického kongresu v Prahe-Dejvicach malo prednášky v sekciách, ktoré vyšli tlačou vo vyše dvadsiatich knihách v angličtine. Účastníci sa z nich dozvedeli o programe a riešených problémoch. Podľa záujmu mohli si vybrať sekciu, v ktorej chceli prednášať, alebo prednášku, ktorú si chceli vypočuť. Kongres riadila komisia, v ktorej boli aj Slováci. Niektoré sekcie boli riadené tiež Slováckmi (napr. geochemická dr. Ing. Jánom Kantorom, pracovníkom Geologického ústavu D. Štúra v Bratislave).

Medzinárodné geologické exkurzie po Slovensku viedli aj odborníci z Univerzity Komenského v Bratislave — prof. RNDr. Jakub KAMENICKÝ, prof. Ing. Milan MATULA, DrSc. a docent RNDr. Milan MIŠÍK, CSc. Pre slovenskú vedu bola príležitosť ukázať pred medzinárodným fórom odborníkov-geológov výsledky svojich prác v tomto odbore. Súčasne to bola veľká príležitosť reprezentácie vedeckých výsledkov, ktoré zasahujú naše národné hospodárstvo. Takto si slovenskí vedci-geológovia otvárajú cestu do celého sveta. Vytvoril sa tiež Slovenský výbor kongresu s vedúcim dr. Miroslavom KUTALOM, riaditeľom Geologického ústavu D. Štúra.

Konanie XXIII. medzinárodného geologického kongresu je veľkým významaním pre našu vlasť. Už aj v Indii pred štyrmi rokmi sme sa dobre zapísali v myšliach geológov našou precíznou a serióznou vypracovanou geologickou mapou, ktorá urobila veľkú propagáciu československým geológom vo svete. Ústredná správa spojov tiež vydala emisiu príležitostných poštových známok s geologickými námetmi.

V augustových dňoch geológovia z celého sveta sa vďaka dozvedeli o našej vlasti, či už to boli prehliadky ústavov, geologických inštitúcií, vysokých škôl, alebo o našich krásnych prírodných terénoch, geomorfologických partiách. A čo je vari najviac dôležité, presvedčili sa na vlastné oči o slovenskej pohostinnosti.

Žiaľ, tieto užitočné, dobré a milé skutočnosti boli prerušené nečakaným vstupom cudzích vojsk do našej vlasti a tak vedci z celého sveta za veľmi ťažkých podmienok museli predčasne opustiť XXIII. medzinárodný geologický kongres, konaný v našej vlasti.

JUBILEÁ * JUBILEÁ * JUBILEÁ

V júli t. r. sa dožil 50 rokov jeden z najpoprednejších slovenských psychológov prof. dr. Tomáš PARDEL, CSc., vedúci Katedry psychológie a riaditeľ Psychologického ústavu Filozofickej fakulty UK.

Po skončení štúdia odchádza do Švajčiarska na jednoročný študijný pobyt a po návrate pracuje v Psychologickom odbore Matice slovenskej v Martine. V roku 1948 zakladá a súčasne vedie Ústav pre sociálny výskum mládeže a po jeho likvidácii prechádza na Výskumný ústav pedagogický. V roku 1954 na Vysokej škole pedagogickej začína jeho pedagogická činnosť a pokračuje v nej dodnes.

Výskumno-vedeckú prácu prof. Pardel rozvíja hlavne na úseku vývinovej psychológie s pedagogickým vyústením a úseku všeobecnej psychológie. Veľa publikoval knižne i v časopisoch. Uvedieme aspoň niektoré jeho významné práce. Na úseku všeobecnej psychológie je to knižná publikácia „Pavlovo učenie a psychológia“ (1953). Je spoluautorom publikácie „Psychológia v príkladoch a obrazoch“ (1958, 1962, 1963), „Teória útlmu v súčasnej psychológii“ (Psychologický zborník 1948), „Problém regulácie a základné otázky vývinu psychiky v ontogenéze“, „Problémy psychológie dieťaťa a mládeže“ (1964) atď.

Podnetné je monografické spracovanie problémov písanej reči „Písaná reč, jej vývin a poruchy u detí“ (1966), ale aj množstvo štúdií uverejnených v odborných časopisoch a periodikách, a to „Delikventná mládež na Slovensku“ (1956), „Vývojové poruchy písanej reči“ (1965), „Niektoré otázky osvojovania si písanej reči žiakmi“, „Špecifickosť učenia u človeka a jeho zástoj pri utváraní osobnosti v ontogenéze“, spoluautor „20 rokov slovenskej psychológie“ a mnoho ďalších štúdií. Okrem publikačnej práce je už sedem rokov hlavným redaktorom zborníka Filozofickej fakulty „Psychologica“.

Je toho omnoho viac, ako sa nám podarilo v krátkosti načrtnúť, čo profesor Pardel pre našu psychológiu vykonal, za čo mu patrí srdečná vďaka so želaním mnoho úspechov do ďalšej tvorivej vedeckej a pedagogickej práce.

-Mária Vallašková-